

Sectorfoto 2015

Elektriciens: Installatie & Distributie
PSC 149.01

VOLTA

© 2015 VOLTA
Marlylaan 15/8
1120 Brussel
Tel.: 02/476.16.76
Fax : 02/476.17.76

Geen enkel gedeelte van dit werk mag gereproduceerd of publiek gemaakt worden, zij het door drukken, fotokopiëren, fotograferen, op elektronische wijze, via geluidsband of elk andere procedé, met inbegrip van registratie in een systeem voor classificatie van gegevens zonder de voorafgaande schriftelijke toelating van de uitgever.

Volta wil iedereen bedanken die op eender welke manier heeft bijgedragen aan de realisatie van deze studie die tot deze publicatie heeft geleid.

Inleiding

Alvorens met dit werk te beginnen, lijkt het gepast u Volta voor te stellen. Volta is de koepelorganisatie waar drie dienstverlenende organisaties uit de elektrotechnische sector hun krachten bundelen met volgende drie hoofdonderdelen: opleiding en beheer van vaardigheden, technologie en reglementering, uitbetaling van aanvullende vergoedingen, beheer van het sectoraal pensioen. Volta bestaat uit Vormelek, Tecnolec en het FBZ; het wordt beheerd door de sociale partners van de sector.

Volta heeft een studiedienst en stelt een sectorfoto op voor PSC 149.01. De gegevens van de bedrijven en de werknemers uit de sector worden regelmatig bestudeerd om meer kennis te vergaren over de arbeidsmarkt en de evoluties die zich daar voordoen.

De cijfers in verband met bedrijven en werknemers uit de sector, zoals opgenomen in deze sectorfoto, zijn afkomstig van de gecentraliseerde gegevens van de RSZ voor bedrijven en werknemers. Deze RSZ-gegevens zijn afkomstig van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid via een databasesysteem, Cert-X genaamd, situatie 15 september 2015, en hebben betrekking op het tweede kwartaal van 2014 en het tweede kwartaal van 2015. De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid haalt zijn gegevens uit verschillende bronnen, zowel wat de bedrijven als werknemers betreft, en steeds binnen een wettelijk en juridisch kader. Dat omvat onder andere alle personeelsaangiften van de werkgevers; deze aangiften vormen de basiselementen van de kwartaalaangifte die door elke werkgever wordt opgesteld. Merk op dat tijdens het uitvoeren van de statistische verwerking bepaalde gegevens uit de aangiften om diverse redenen fout kunnen zijn of ontbreken. We wijzen er tevens op dat de database, die gebruikt wordt voor de sectorfoto 2015, verschilt van deze die voor eerdere sectorfoto's werd gebruikt. Dat zorgt voor verschillen. De huidige gegevens kunnen dan ook niet vergeleken worden met die van eerdere sectorfoto's.

De statistische gegevens van deze sectorfoto 2015 zullen u ongetwijfeld helpen om het belang van de sector binnen de Belgische economie beter te begrijpen en ook de bijzonderheden te leren kennen van het paritair subcomité 149.01.

Veel leesplezier.

Peter Claeys

Lijst van gebruikte afkortingen

PSC	Paritair subcomité
VZW	Vereniging zonder winstoogmerk
RSZ	Rijkssociale Zekerheid

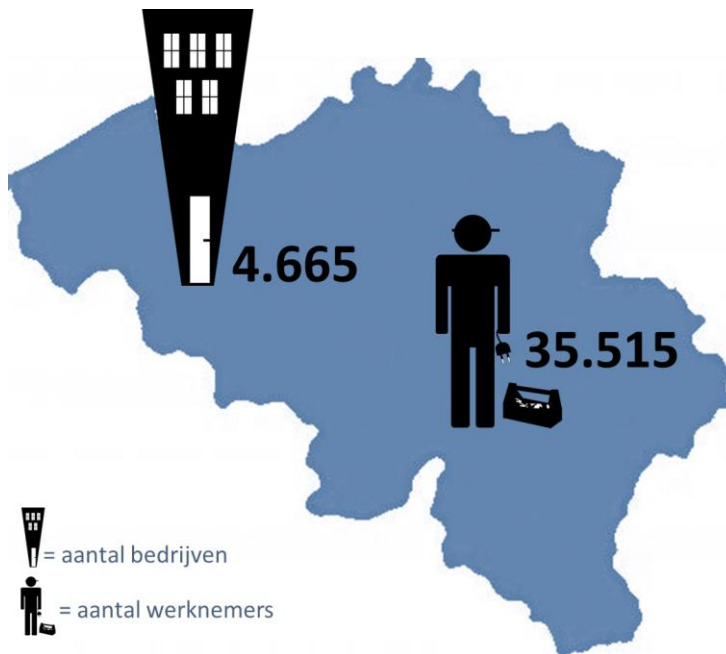
Inhoud

INHOUD	4
1 <u>BEDRIJVEN EN WERKNEMERS UIT DE SECTOR: OVERZICHT</u>	5
2 <u>VERDELING VAN DE WERKNEMERS VOLGENS STATUUT IN 2015</u>	6
3 <u>GEOGRAFISCHE VERDELING VAN DE WERKNEMERS PER PROVINCIE IN 2015</u>	7
3.1 VERDELING VAN DE WERKNEMERS PER PROVINCIE IN 2015	7
3.2 VERDELING VAN DE ARBEIDERS PER PROVINCIE IN 2015	9
3.3 VERDELING VAN DE BEDIENDEN PER PROVINCIE IN 2015	10
3.4 VERDELING VAN DE LEERLINGEN (STAGIAIRS) PER PROVINCIE IN 2015	12
3.5 VERDELING VAN DE VERSCHILLENDE STATUTEN PER PROVINCIE IN 2015	13
4 <u>GEOGRAFISCHE VERDELING VAN DE WERKNEMERS PER GEWEST</u>	16
5 <u>VERDELING VAN DE BEDRIJVEN PSC 149.01 VOLGENS GROOTTE</u>	18
5.1 VERDELING VAN DE ONDERNEMINGEN VOLGENS GROOTTE IN 2015	18
5.2 EVOLUTIE VAN DE VERDELING VAN DE BEDRIJVEN VOLGENS GROOTTE: 2014-2015	20
6 <u>VERDELING VAN WERKNEMERS, ARBEIDERS, BEDIENDEN EN LEERLINGEN (STAGIAIRS) VOLGENS LEEFTIJD IN 2015</u>	21
6.1 VERDELING VAN DE WERKNEMERS VOLGENS LEEFTIJD IN 2015	21
6.2 VERDELING VAN DE ARBEIDERS VOLGENS LEEFTIJD IN 2015	24
6.3 VERDELING VAN DE BEDIENDEN VOLGENS LEEFTIJD IN 2015	27
6.4 VERDELING VAN DE LEERLINGEN (STAGIAIRS) VOLGENS LEEFTIJD IN 2015	30
7 <u>VERDELING VAN WERKNEMERS, ARBEIDERS, BEDIENDEN EN LEERLINGEN (STAGIAIRS) VOLGENS GESLACHT IN 2015</u>	32
7.1 VERDELING VAN DE WERKNEMERS VOLGENS GESLACHT IN 2015	32
7.2 VERDELING VAN DE ARBEIDERS VOLGENS GESLACHT IN 2015	32
7.3 VERDELING VAN DE BEDIENDEN VOLGENS GESLACHT IN 2015	32
7.4 VERDELING VAN DE LEERLINGEN (STAGIAIRS) VOLGENS GESLACHT IN 2015	33
8 <u>VERDELING VAN WERKNEMERS, ARBEIDERS, BEDIENDEN EN LEERLINGEN (STAGIAIRS) VOLGENS NATIONALITEIT IN 2015</u>	33
9 <u>BIJLAGE: KAART VAN BELGIË</u>	37

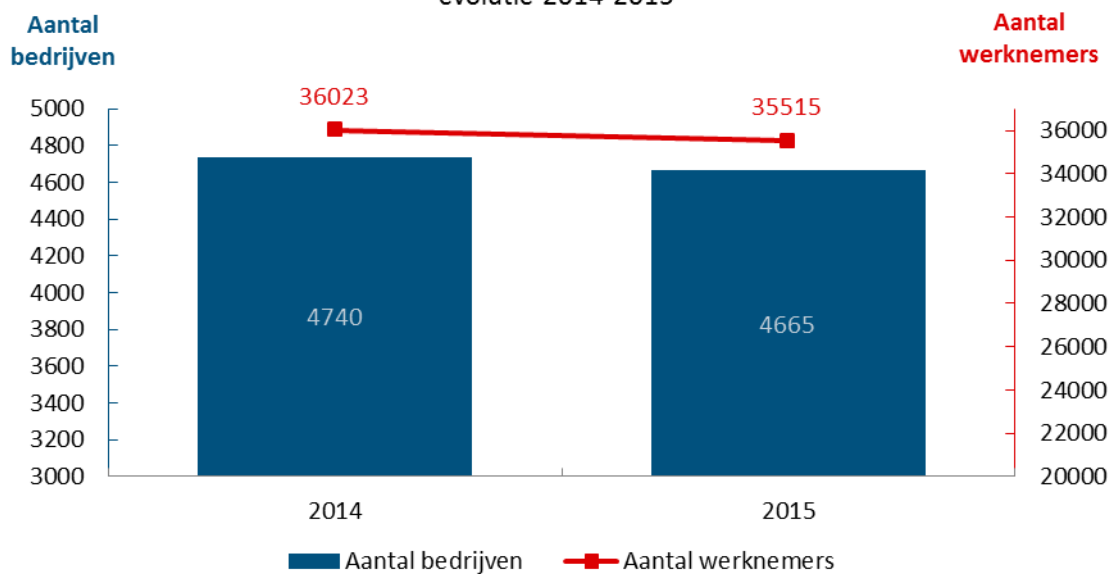
1 Bedrijven en werknemers uit de sector: overzicht

We beginnen met het observeren van het totale aantal bedrijven en werknemers in de sector en de evolutie daarin tussen 2014 en 2015.

Tijdens het tweede kwartaal van 2015 vermeldden de gegevens van de RSZ 4.665 ondernemingen en 35.515 werknemers.

Aantal bedrijven en werknemers van PSC 149.01 :
evolutie 2014-2015

Het totale aantal bedrijven en werknemers is afgenomen tussen 2014 en 2015: -1,6% voor de bedrijven en -1,4% voor de werknemers (respectievelijk 75 bedrijven en 508 werknemers minder).

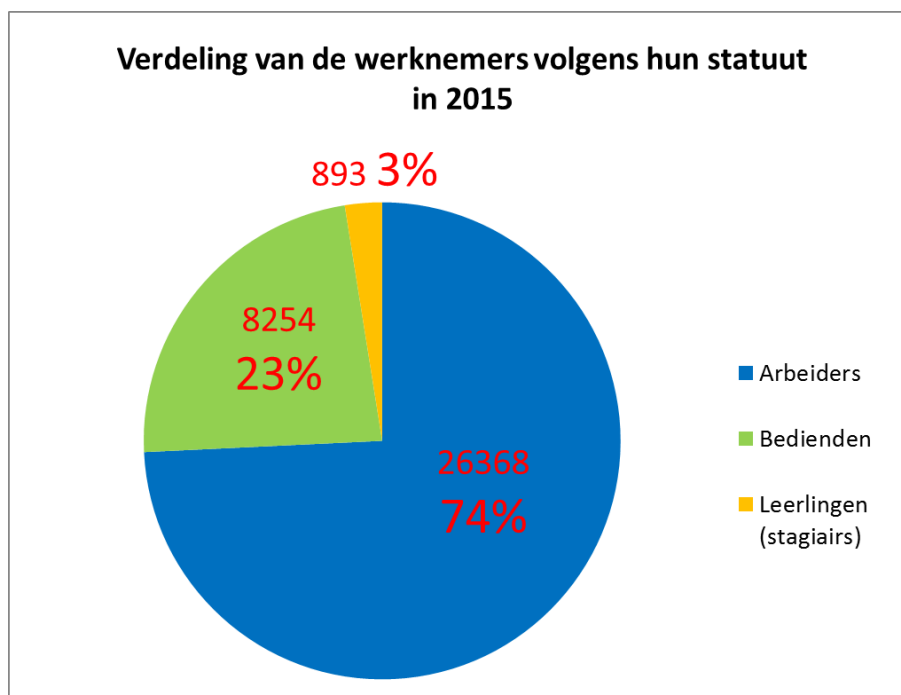
2 Verdeling van de werknemers volgens statuut in 2015

De arbeiders zijn goed voor bijna drie vierde van de werknemers terwijl iets minder dan één vierde het statuut van bediende heeft en 3% dat van leerling (stagiair).

In deze sectorfoto verstaan we onder leerlingen (stagiars) jongeren onder leercontract of arbeidscontract tot de leeftijd van 18 jaar (tot 31/12 van het jaar waarin ze de leeftijd van 18 jaar bereiken). Sinds 2004 worden leerlingen onder leer- of arbeidscontract aangegeven door de werkgever als normale werknemers vanaf de leeftijd van 19 jaar (vanaf 1/1 van het jaar waarin ze de leeftijd van 19 bereiken).

P.S.C. 149.01 telt dus 26.368 arbeiders, of 74% van de werknemers van de sector.

De sector telt ook 8.254 bedienden, of 23% van de werknemers en 893 leerjongeren-stagiars (3% van de werknemers).

3 Geografische verdeling van de werknemers per provincie in 2015

De geografische verdeling van de werknemers - arbeiders, bedienden, leerlingen (stagiairs) - is gebaseerd op de plaats van de maatschappelijke zetel van de bedrijven waar ze werken. Het gaat daarbij dus niet om filialen noch de woonplaats van de werknemer.

3.1 Verdeling van de werknemers per provincie in 2015

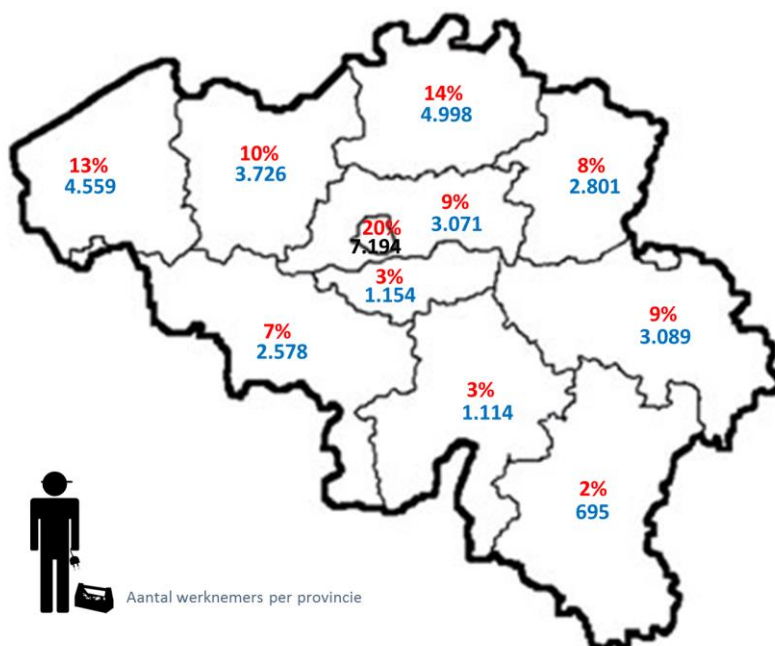
Provincie		Werknemers	
		Aantal	Percentage
Brussel HG ¹		7.194	20%
Vlaanderen	Vlaams-Brabant	3.071	9%
	Limburg	2.801	8%
	Antwerpen	4.998	14%
	Oost-Vlaanderen	3.726	10%
	West-Vlaanderen	4.559	13%
Wallonië	Henegouwen	2.578	7%
	Waals-Brabant	1.154	3%
	Namen	1.114	3%
	Luik	3.089	9%
	Luxemburg	695	2%
N.B. ²		536	2%
Totaal		35.515	100%

---

¹ In de tabellen met de gegevens per provincie vergelijken we de 10 Belgische provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest om geografisch het hele Belgische grondgebied te bestrijken.

² Gegevens niet beschikbaar. Dat betreft enerzijds de werknemers met prestaties tijdens het tweede kwartaal 2015 in de sector maar waarvan het bedrijf waarvoor ze werkten sindsdien de sector heeft verlaten (op 15/9/2015, datum waarop de gegevens uit Cert-X werden opgevraagd) en anderzijds de bedrijven met een maatschappelijke zetel in het buitenland.

Brussel telt het grootste aantal werknemers in België met 7.194 eenheden. Dat is goed voor 20% van alle werknemers uit de sector. Daarna volgt de provincie Antwerpen, waar de bedrijven niet minder dan 4.998 werknemers of 14% van het totaal tewerkstellen. West-Vlaanderen telt dan weer 4.559 werknemers of 13%. Die wordt gevolgd door Oost-Vlaanderen met 3.726 werknemers of 10% van het totaal. Vervolgens komt de provincie Luik met 3.089 werknemers, dicht gevolgd door Vlaams-Brabant met 3.071 werknemers elk goed voor 9% van het totaal van de werknemers van de sector. Limburg staat op 8% en Henegouwen op 7% met respectievelijk 2.801 en 2.578 werknemers. Ten slotte komen de provincies Waals-Brabant, Namen en Luxemburg met respectievelijk 1.154 (3%), 1.114 (3%) en 695 werknemers (2%).

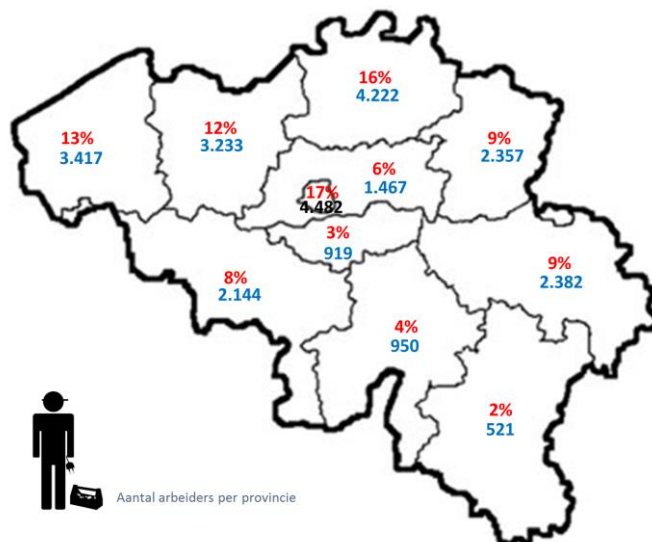

3.2 Verdeling van de arbeiders per provincie in 2015

Provincie		Arbeiders	
		Aantal	Percentage
Brussel HG		4.482	17%
Vlaanderen	Vlaams-Brabant	1.467	6%
	Limburg	2.357	9%
	Antwerpen	4.222	16%
	Oost-Vlaanderen	3.233	12%
	West-Vlaanderen	3.417	13%
Wallonië	Henegouwen	2.144	8%
	Waals-Brabant	919	3%
	Namen	950	4%
	Luik	2.382	9%
	Luxemburg	521	2%
N.B.		274	1%
Totaal		26.368	100%

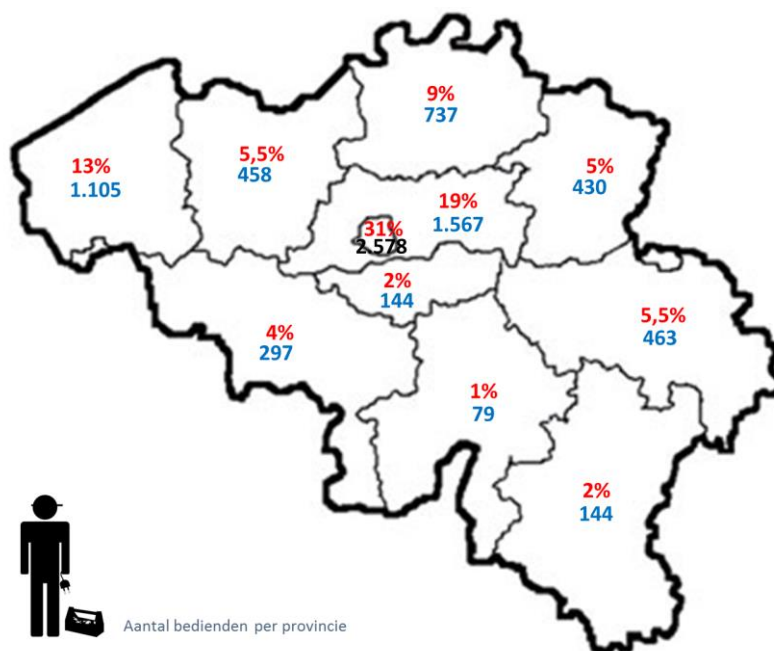
De top 5 van de provincies met het meeste arbeiders is dezelfde als voor de werknemers: Brussel met 4.482 arbeiders of 17% van alle arbeiders van de sector, gevolgd door de provincie Antwerpen (4.222 arbeiders of 16% van alle arbeiders van PSC 149.01), West-Vlaanderen (3.417 arbeiders of 13%), Oost-Vlaanderen (3.233 arbeiders of 12%) en tenslotte de provincie Luik (2.382 arbeiders, 9%). Zoals al eerder gezien staat Vlaams-Brabant op de 6de plaats op het gebied van werknemers. Maar bij de arbeiders wordt deze provincie door 2 andere voorbijgestoken: Limburg met 2.357 arbeiders en Henegouwen met 2.144 arbeiders, respectievelijk op de 6de en de 7de plaats en goed voor 9% en 8% van de arbeiders van de sector. Vlaams-Brabant staat daar net achter op de 8ste plaats met 1.467 arbeiders of 6% van de arbeiders. En voor Waals-Brabant zien we hetzelfde fenomeen: de provincie Namen haalt deze in op het gebied van arbeiders (950 of 4% van het totaal voor de sector) maar niet op het gebied van werknemers. Waals-Brabant gaat dus een stap achteruit naar de voorlaatste positie wat de tewerkstelling van arbeiders betreft (919, of 3%). Net zoals voor de werknemers onthaalt de provincie Luxemburg het minste arbeiders (521 of 2%).

3.3 Verdeling van de bedienden per provincie in 2015

Provincie		Bedienden	
		Aantal	Percentage
Brussel HG		2.578	31%
Vlaanderen	Vlaams-Brabant	1.567	19%
	Limburg	430	5%
	Antwerpen	737	9%
	Oost-Vlaanderen	458	5,5%
	West-Vlaanderen	1.105	13%
Wallonië	Henegouwen	297	4%
	Waals-Brabant	144	2%
	Namen	79	1%
	Luik	463	5,5%
	Luxemburg	144	2%
N.B.		252	3%
Totaal		8.254	100%

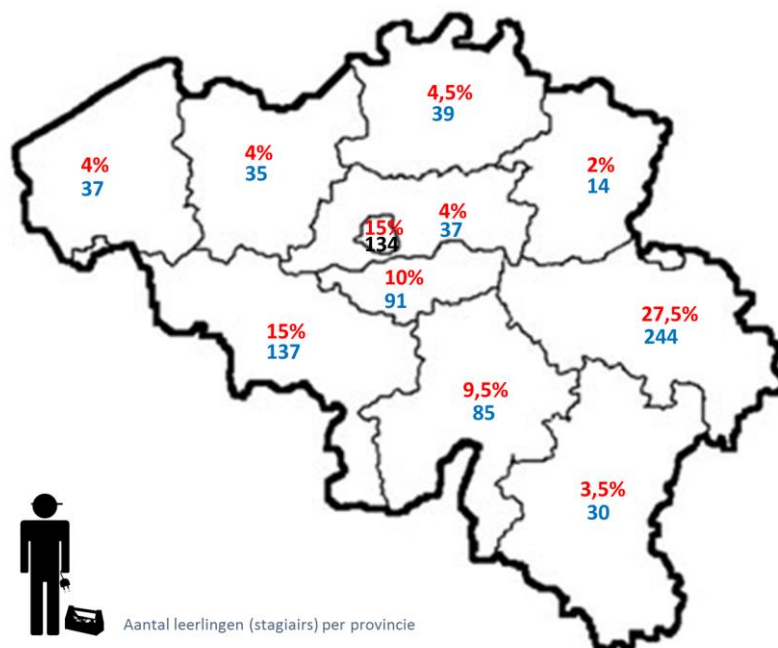
Brussel staat nog steeds aan kop, ook wat de tewerkstelling van bedienden betreft met 31% van het totaal aantal bedienden uit de sector (2.578 om precies te zijn). Daarna volgt de provincie Vlaams-Brabant (1.567 bedienden of 19%), en West-Vlaanderen (1.105 bedienden, 13% van alle bedienden). De provincie Antwerpen staat op de 4de plaats (737 bedienden, 9%) gevolgd door de provincies Luik en Oost-Vlaanderen met respectievelijk 463 en 458 bedienden, beide goed voor 5,5% van het totaal aantal bedienden. Op de 7de plaats staat Limburg met 430 bedienden (5% van het geheel). Daarna volgen in die volgorde Henegouwen met 297 bedienden (4%), de provincies Waals-Brabant en Luxemburg die telkens goed zijn voor 144 bedienden (2% voor elke provincie van het totaal van de bedienden). Ten slotte is er de provincie Namen met 1% of 79 bedienden.

3.4 Verdeling van de leerlingen (stagiairs) per provincie in 2015

Provincie		Leerlingen (stagiairs)	
		Aantal	Percentage
Brussel HG		134	15%
Vlaanderen	Vlaams-Brabant	37	4%
	Limburg	14	2%
	Antwerpen	39	4,5%
	Oost-Vlaanderen	35	4%
	West-Vlaanderen	37	4%
Wallonië	Henegouwen	137	15%
	Waals-Brabant	91	10%
	Namen	85	9,5%
	Luik	244	27,5%
	Luxemburg	30	3,5%
N.B.		10	1%
Totaal		893	100%

In de provincie Luik zijn er het meest leerjongeren-stagiairs (244 of 27,5% van alle leerjongeren-stagiairs), daarna in Henegouwen (137) en in Brussel (134), dus telkens 15%. Daarna volgt Waals-Brabant op de 4de plaats (91 stagiairs, 10%), gevolgd door de provincie Namen (85 stagiairs of 9,5% in het totaal). Daarna zien we de provincie Antwerpen (4,5% met 39 stagiairs), Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen met elk 37 stagiairs of 4% van alle leerlingen (stagiairs). Ten slotte telt Oost-Vlaanderen er 35 (4%), de provincie Luxemburg 30 (3,5%) en ten slotte Limburg 14 (2%).

3.5 Verdeling van de verschillende statuten per provincie in 2015

We beginnen met een vergelijking voor alle werknemers en voor elk statuut van de verdeling tussen de verschillende provincies (zie tabel hieronder). Deze verdeling is gebaseerd op de plaats van de maatschappelijke zetel van de bedrijven waar zij werken. Het gaat daarbij dus niet om filialen noch de woonplaats van de werknemer.

Provincie		Status							
		Aantal werknemers	%	Aantal arbeiders	%	Aantal bedienden	%	Aantal leerlingen (stagiairs)	%
Brussel Hoofdstad		7.194	20%	4.482	17%	2.578	31%	134	15%
Vlaanderen	Vlaams-Brabant	3.071	9%	1.467	6%	1.567	19%	37	4%
	Limburg	2.801	8%	2.357	9%	430	5%	14	2%
	Antwerpen	4.998	14%	4.222	16%	737	9%	39	4,5%
	Oost-Vlaanderen	3.726	10%	3.233	12%	458	5,5%	35	4%
	West-Vlaanderen	4.559	13%	3.417	13%	1.105	13%	37	4%
Wallonië	Henegouwen	2.578	7%	2.144	8%	297	4%	137	15%
	Waals-Brabant	1.154	3%	919	3%	144	2%	91	10%
	Namen	1.114	3%	950	4%	79	1%	85	9,5%
	Luik	3.089	9%	2.382	9%	463	5,5%	244	27,5%
	Luxemburg	695	2%	521	2%	144	2%	30	3,5%
N.B.		536	2%	274	1%	252	3%	10	1%
Totaal		35.515	100%	26.368	100%	8.254	100%	893	100%

In Brussel telt men het grootste aantal werknemers, het grootste aantal arbeiders en het grootste aantal bedienden van het land. Maar de provincie Luik heeft het grootste aantal leerlingen (stagiairs) van het land.

Antwerpen, de tweede provincie van het land op het gebied van werknemers, telt 30% werknemers minder dan Brussel maar slechts 5% arbeiders minder dan Brussel (6%). Brussel heeft daarentegen minstens drie keer meer bedienden dan de provincie Antwerpen. Vlaams-Brabant bekleedt voor wat het aantal bedienden betreft de tweede plaats in het land, tegenover het totale aantal bedienden: 40% minder bedienden dan in Brussel. Niet ver daarachter komt de derde provincie met het meeste werknemers, zowel arbeiders als bedienden, namelijk West-Vlaanderen.

We hebben voor de werknemers en elk statuut, de verdeling tussen de verschillende provincies bestudeerd. In de volgende tabel bekijken we voor de verschillende provincies de verdeling tussen de verschillende statuten.

Provincie		Status							
		Arbeiders	%	Bedienden	%	Leerlingen (stagiairs)	%	Werknemers	%
Brussel Hoofdstad		4.482	62%	2.578	36%	134	2%	7.194	100%
Vlaanderen	Vlaams-Brabant	1.467	48%	1.567	51%	37	1%	3.071	100%
	Limburg	2.357	84%	430	15,5%	14	0,5%	2.801	100%
	Antwerpen	4.222	84%	737	15%	39	1%	4.998	100%
	Oost-Vlaanderen	3.233	87%	458	12%	35	1%	3.726	100%
	West-Vlaanderen	3.417	75%	1.105	24%	37	1%	4.559	100%
Wallonië	Henegouwen	2.144	83%	297	12%	137	5%	2.578	100%
	Waals-Brabant	919	80%	144	12%	91	8%	1.154	100%
	Namen	950	85%	79	7%	85	8%	1.114	100%
	Luik	2.382	77%	463	15%	244	8%	3.089	100%
	Luxemburg	521	75%	144	21%	30	4%	695	100%
N.B.		274	51%	252	47%	10	2%	536	100%
Totaal		26.368	74%	8.254	23%	893	3%	35.515	100%

Alle provincies tellen een grotere hoeveelheid arbeiders dan bedienden, met uitzondering van de provincie Vlaams-Brabant met meer bedienden (1.567) dan arbeiders (1.467). Het nationale gemiddelde neigt naar een verhouding van drie vierde arbeiders en één vierde bedienden. Brussel telt iets meer bedienden dan het nationaal gemiddelde met een ratio van eerder twee derde arbeiders en één derde bedienden.

Oost-Vlaanderen is de provincie met het meeste arbeiders bij de werknemers, met bijna 90% van de werknemers die dit statuut heeft (87%). De provincies Namen, Antwerpen, Limburg en zelfs Henegouwen en Waals-Brabant hebben een groter aandeel arbeiders bij hun werknemers dan het nationale gemiddelde met respectievelijk 85% voor Namen, 84% voor Antwerpen en Limburg, 83% voor Henegouwen en 80% voor Waals-Brabant.

Voor wat de leerlingen (stagiairs) betreft telt het Waalse gewest in verhouding meer stagiairs dan het nationale gemiddelde dat op zijn beurt ongeveer 3% van de werknemers bedraagt. De provincies Luik en Waals-Brabant evenals Namen hebben een groter aandeel werknemers met het statuut van leerling (stagiair) dan het nationale gemiddelde. Nagenoeg 1 werknemer op 10 is leerjongere-stagiair in deze drie provincies daar ze alle drie 8%

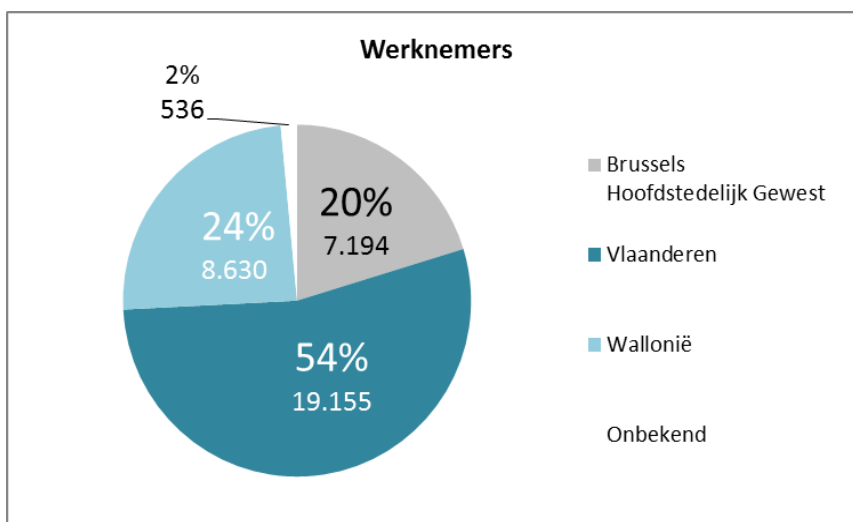
werknemers tellen met dit statuut. Daarna volgen Henegouwen (5%) en Luxemburg (4%). De provincie Namen telt dan weer meer leerlingen (stagiairs) dan bedienden.

4 Geografische verdeling van de werknemers per gewest

Hier analyseren wij de geografische verdeling van de werknemers volgens gewest. Deze verdeling is gebaseerd op de plaats van de maatschappelijke zetel van de bedrijven waar zij werken. Het gaat daarbij dus niet om filialen noch om de woonplaats van de werknemer.

Gewest	Status							
	Aantal werknemers	%	Aantal arbeiders	%	Aantal bedienden	%	Aantal leerlingen (stagiairs)	%
Brussel HG	7.194	20%	4.482	17%	2.578	31%	134	15%
Vlaanderen	19.155	54%	14.696	56%	4.297	52%	162	18%
Wallonië	8.630	24%	6.916	26%	1.127	14%	587	66%
N.B.	536	2%	274	1%	252	3%	10	1%
Totaal België	35.515	100%	26.368	100%	8.254	100%	893	100%

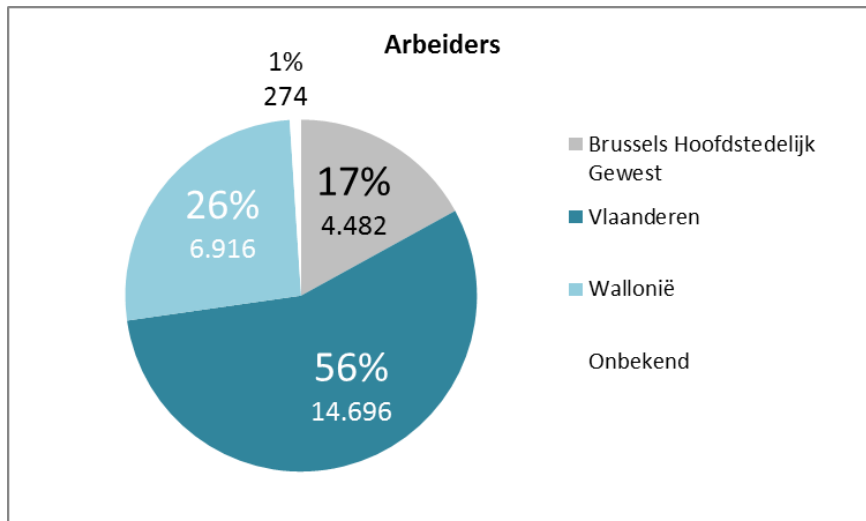
De meeste werknemers vinden we in Vlaanderen. Ze zijn goed voor 54% van de werknemers. Wallonië stelt bijna één vierde van de werknemers te werk (24%). Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest telt dan weer 20% van de werknemers.

Wat de arbeiders betreft stelt Vlaanderen 56% van de arbeiders van de sector te werk. Wallonië meer dan één vierde (26%). Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest telt dan weer 17% van de arbeiders.

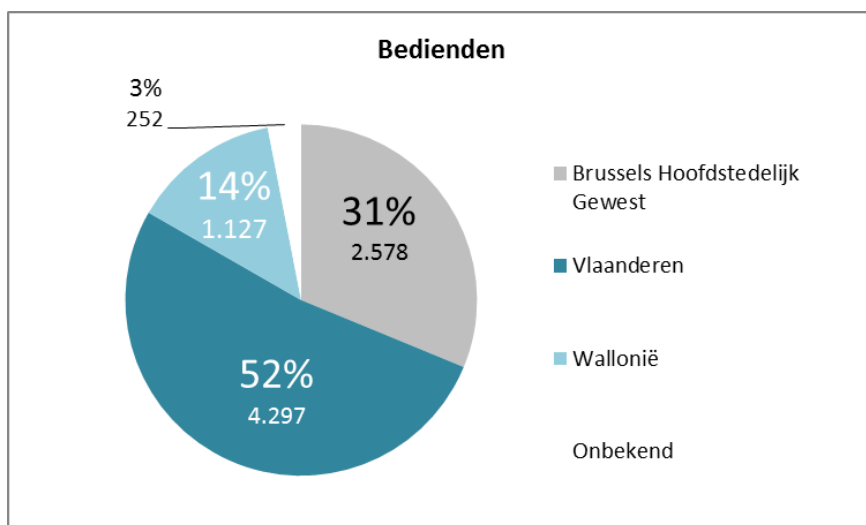

We merken op dat Brussel Hoofdstad in verhouding minder arbeiders telt bij zijn werknemers dan Vlaanderen en Wallonië.

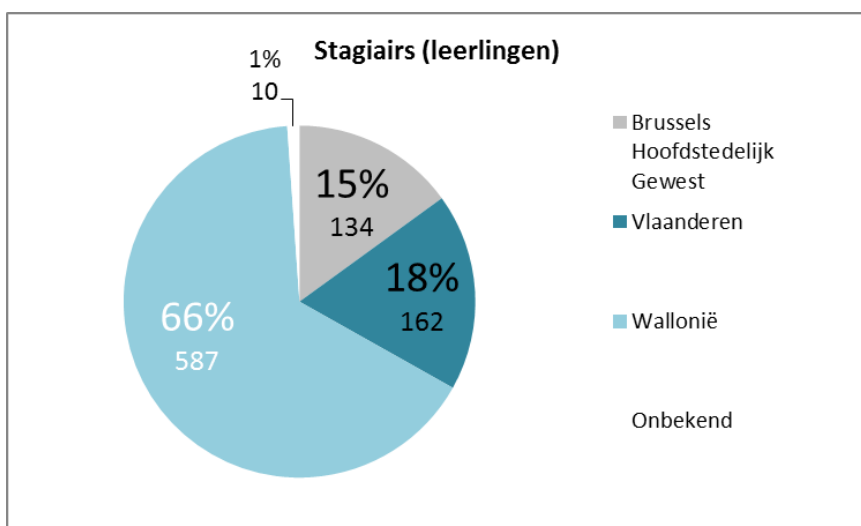

Wat bedienden betreft stelt Vlaanderen iets meer dan de helft te werk (52%). Brussel Hoofdstad stelt meer dan één derde van de bedienden te werk (31%). Wallonië telt 14% van de bedienden.

We merken op dat Brussel Hoofdstad in verhouding meer bedienden telt bij zijn werknemers dan Vlaanderen en Wallonië.

Wat de leerlingen (stagiairs) betreft, bevindt twee derde daarvan zich in Wallonië (66%), bijna 20% in Vlaanderen (18%) en 15% in Brussel Hoofdstad.

5 Verdeling van de bedrijven PSC 149.01 volgens grootte

5.1 Verdeling van de ondernemingen volgens grootte in 2015

We besteden nu aandacht aan de verdeling van de bedrijven uit de sector volgens hun officiële grootte.

Grootte van het bedrijf	Bedrijven	
	Aantal	Percentage
< 10 werknemers	3.674	78,8%
10 - 19 werknemers	497	10,7%
20 - 49 werknemers	318	6,8%
50 - 99 werknemers	76	1,6%
100 - 199 werknemers	34	0,7%
200 - 499 werknemers	17	0,4%
500 - 999 werknemers	5	0,1%
≥ 1000 werknemers	3	0,1%
N.B. ³	41	0,9%
Totaal	4.665	100%

³ gegevens niet beschikbaar

De micro-ondernemingen met minder dan 10 werknemers vertegenwoordigen bijna 80% van de bedrijven van de sector (79% om precies te zijn, of 3674 bedrijven).

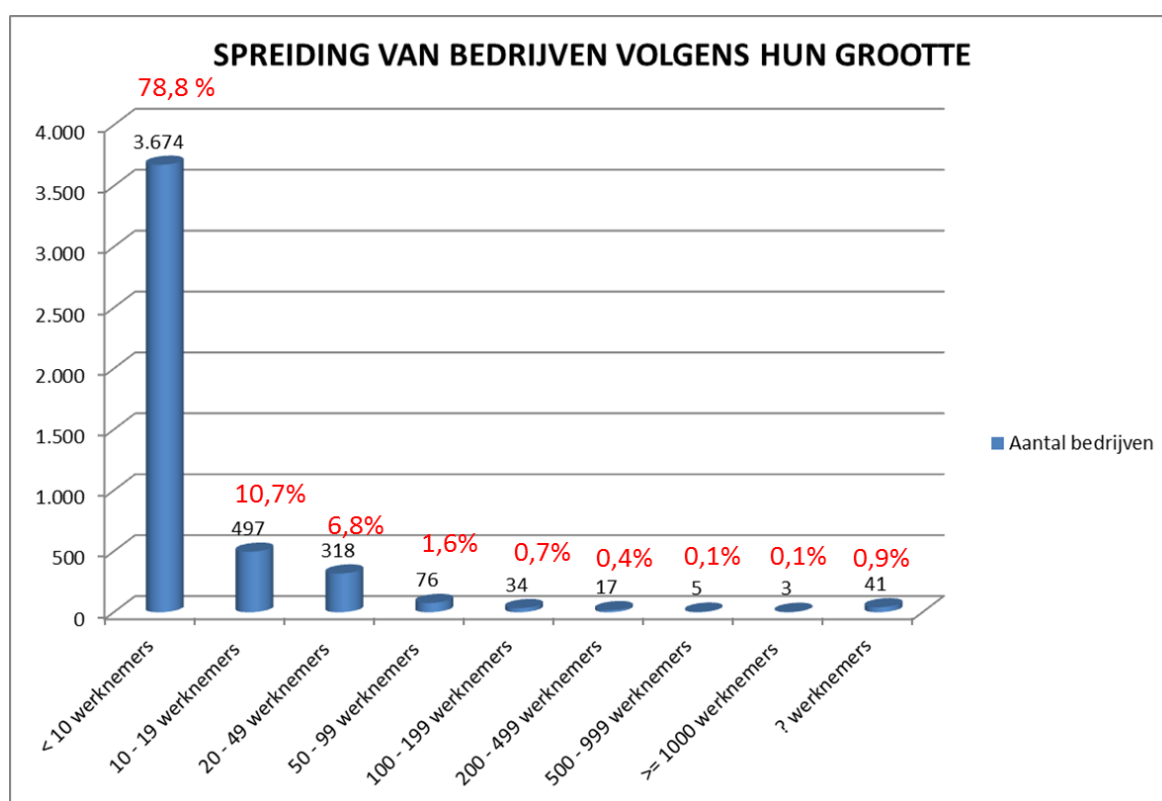
Vervolgens heeft iets meer dan 10% van de bedrijven, tussen de 10 en 19 werknemers (11%, of 497 bedrijven).

In het totaal zijn deze ondernemingen met minder dan 20 werknemers goed voor 90% van het totaal van de bedrijven uit de sector.

En wanneer we daar de bedrijven aan toevoegen met 20 tot 49 werknemers (7% of 318 bedrijven), stellen we vast dat de kleine bedrijven (met minder dan 50 werknemers) goed zijn voor 96% van de bedrijven van PSC 149.01.

Onder de grootste bedrijven tellen we drie bedrijven met meer dan 1000 werknemers, vijf tussen 500 en 999 en 17 van 200 tot 499 werknemers.

In de bedrijven van beperkte omvang zien we dat er 34 zijn met 100 tot 199 werknemers en 76 met 50 tot 99 mensen.

5.2 Evolutie van de verdeling van de bedrijven volgens grootte: 2014-2015

We buigen ons nu over de evolutie tussen 2014 en 2015 van deze verdeling van de bedrijven uit de sector volgens grootte.

Grootte van het bedrijf	Bedrijven in 2014		Bedrijven in 2015		Evolutie
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Percentage
< 10 werknemers	3.679	77,6%	3.674	78,8%	-0,1%
10 - 19 werknemers	502	10,6%	497	10,7%	-1,0%
20 - 49 werknemers	327	6,9%	318	6,8%	-2,8%
50 - 99 werknemers	77	1,6%	76	1,6%	-1,3%
100 - 199 werknemers	36	0,8%	34	0,7%	-5,6%
200 - 499 werknemers	17	0,4%	17	0,4%	0,0%
500 - 999 werknemers	4	0,1%	5	0,1%	+25%
≥ 1000 werknemers	3	0,1%	3	0,1%	0%
N.B.	95	2,0%	41	0,9%	-56,8%
Totaal	4.740	100%	4.665	100%	-1,6%

Het aantal micro-ondernemingen PSC 149.01 (bedrijven met minder dan 10 werknemers) is relatief stabiel in 2015 in vergelijking met het voorgaande jaar (-0,1%) ofwel 5 micro-ondernemingen minder. Lichte achteruitgang (-1%) met 5 bedrijven minder ook voor de bedrijven van 10 tot 19 werknemers. De bedrijven uit de sector met 20 tot 49 werknemers vertonen een grotere achteruitgang met 2,8% in 2015 in vergelijking met 2014.

De kleine bedrijven met minder dan 50 werknemers vertonen dus een relatieve stabiliteit in personeelsbestand tussen 2014 en 2015 met een lichte achteruitgang van -0,4%.

Het zijn de middelgrote ondernemingen met 50 tot 200 werknemers die een grotere daling vertonen van -2,7% in 2015 in vergelijking met het vorige jaar (2 bedrijven minder bij de bedrijven met 100-199 werknemers en 1 minder bij de bedrijven met 50 tot 99 werknemers).

Onder de grootste bedrijven met meer dan 200 werknemers zien we 1 bedrijf meer tussen 500 en 999 werknemers terwijl het aantal ongewijzigd blijft voor de bedrijven met een omvang van 200 tot 499 werknemers en die met meer dan 1000 werknemers. Voor de bedrijven met meer dan 200 werknemers vormt dat dus een stijging met 4,2% in 2015 in vergelijking met het vorige jaar.

Grootte	Bedrijven in 2014	%	Bedrijven in 2015	%	Evolutie
Kleine ondernemingen (<50 werknemers)	4.508	95%	4.489	96%	-0,4%
Middelgrote ondernemingen (50-200 werknemers)	113	2%	110	2%	-2,7%
Grote ondernemingen (>200 werknemers)	24	1%	25	1%	+4,2%
N.B.	95	2%	41	1%	-56,8%
Totaal	4.740	100%	4.665	100%	-1,6%

6 Verdeling van werknemers, arbeiders, bedienden en leerlingen (stagiairs) volgens leeftijd in 2015

We analyseren hier de verdeling van de werknemers, arbeiders, bedienden en leerlingen (stagiairs) volgens de leeftijdscategorie waartoe ze behoorden in het tweede kwartaal van 2015.

6.1 Verdeling van de werknemers volgens leeftijd in 2015

Zoals we verder zullen zien, is de leeftijdscategorie van de sector met het grootste aantal werknemers die van 25-29 jaar (17% van alle werknemers).

De tweede categorie die daarop volgt is die van 30 tot 34 jaar (15%).

Als we beide leeftijdscategorieën samennemen, stellen we vast dat de werknemers van 25 tot 34 jaar bijna een derde van de werknemers van de sector vertegenwoordigen (32%).

Op de derde plaats komt de leeftijdscategorie van de werknemers van 35 tot 39 jaar (12%). Door deze leeftijdscategorie toe te voegen aan de twee vorige jaren, zien we dat de werknemers van 25 tot 39 jaar 44% vertegenwoordigen van de werknemers van de sector.

Op de vierde plaats een ex aequo tussen de categorieën van 40 tot 44 jaar en die van 45 tot 49 jaar, elk goed voor 11% van de werknemers van de sector. Als we deze twee leeftijdsgroepen samennemen, dus van 40 tot 49 jaar, zijn ze goed voor meer dan één vijfde van de werknemers (22%).

Op de vijfde plaats zien we nagenoeg op hetzelfde niveau de leeftijdscategorieën van 50 tot 54 jaar en van 22 tot 24 jaar, elk goed voor 9% van de werknemers. Proportioneel gesproken is de leeftijdscategorie tussen 22 en -24 jaar, met 3 jaar, evenwel groter dan die van de 50-54-jarigen, die 5 jaar telt.

Vervolgens zien we onderaan de leeftijdspiramide de categorie van 55 tot 59 jaar (7%) en die van 18 tot 21 jaar (5%). Ook hier merken we op dat de schijf van 18-21 jaar over 4 jaar loopt terwijl die van 55-59 jaar 5 jaar telt.

De minst omvangrijke leeftijdscategorie is die van 60-64 jaar met 3% van de werknemers in de sector.

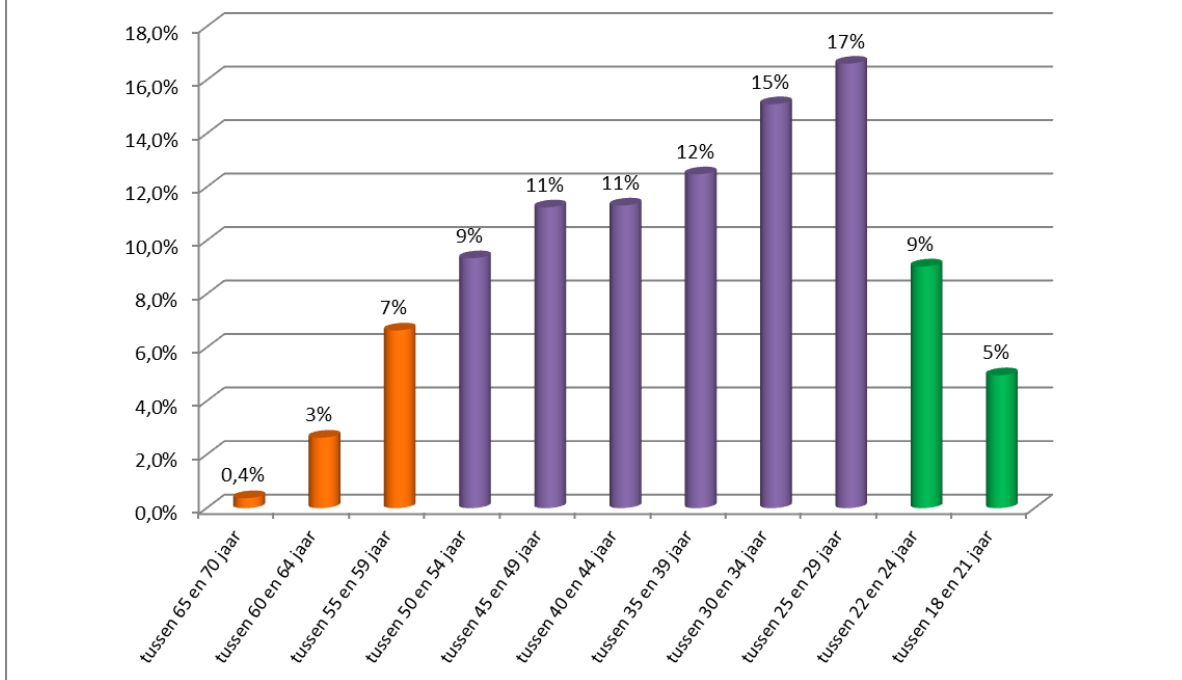
Wanneer we de twee desbetreffende categorieën bekijken die betrokken zijn bij een min of meer recente toetreding tot de arbeidsmarkt of bij een⁴ min of meer nakende pensionering lijkt dat niet te wijzen op een problematisch onevenwicht tussen de toetreding tot de markt (4.973 werknemers) enerzijds en het vertrek van de markt (3.295 werknemers) anderzijds.

Leeftijd	Aantal werknemers	Percentage
van 80 tot 99 jaar	4	0%
van 75 tot 79 jaar	14	0%
van 71 tot 74 jaar	36	0%
van 65 tot 70 jaar	133	0%
van 60 tot 64 jaar	936	3%
van 55 tot 59 jaar	2.359	7%
van 50 tot 54 jaar	3.318	9%
van 45 tot 49 jaar	3.993	11%
van 40 tot 44 jaar	4.018	11%
van 35 tot 39 jaar	4.432	12%
van 30 tot 34 jaar	5.363	15%
van 25 tot 29 jaar	5.901	17%
van 22 tot 24 jaar	3.209	9%
van 18 tot 21 jaar	1.764	5%
van 15 tot 17 jaar	0	0%
van 1 tot 14 jaar	0	0%
Onbekend	35	0%
Totaal	35.515	100%

---

⁴ De twee leeftijdscategorieën betrokken bij een min of meer recente toetreding tot de markt zijn de 18-21 jaar en de 22-24 jaar. Deze betrokken bij een min of meer nakende pensionering zijn de 55-59 en de 60-64-jarigen.

Verdeling van de werknemers per leeftijdsgroep (in %)

In de volgende tabel houden we, om de leeftijdscategorieën nog beter te kunnen vergelijken, rekening met het aantal jaar dat zij tellen en berekenen we het gemiddeld aantal werknemers per jaar voor elke categorie (zie onderstaande tabel).

We stellen vast dat de categorie van 25-29 nog steeds de belangrijkste is. Deze wordt gevolgd door de volgende leeftijdscategorie, die van 30-34 jaar. De categorie van 22-24 jaar daarentegen staat op de derde plaats.

Leeftijd	Aantal jaren/ categorie	Aantal werknemers	Gemiddelde
tussen 80 en 99 jaar	20	4	0
tussen 75 en 79 jaar	5	14	3
tussen 71 en 74 jaar	5	36	7
tussen 65 en 70 jaar	5	133	27
tussen 60 en 64 jaar	5	936	187
tussen 55 en 59 jaar	5	2359	472
tussen 50 en 54 jaar	5	3318	664
tussen 45 en 49 jaar	5	3993	799
tussen 40 en 44 jaar	5	4018	804
tussen 35 en 39 jaar	5	4432	886
tussen 30 en 34 jaar	5	5363	1073
tussen 25 en 29 jaar	5	5901	1180
tussen 22 en 24 jaar	3	3209	1070
tussen 18 en 21 jaar	4	1764	441
tussen 15 en 17 jaar	-	0	-
tussen 1 en 14 jaar	-	0	-
Onbekend	-	35	-

6.2 Verdeling van de arbeiders volgens leeftijd in 2015

Wanneer wij de verdeling van de arbeiders van de sector volgens leeftijd analyseren, stellen we vast dat, net zoals voor de volledige groep werknemers, de leeftijdscategorie met het grootste aantal arbeiders die van 25-29 jaar is (18%). We zien ook dat het belang van deze leeftijdscategorie ten opzichte van alle arbeiders iets groter is dan voor de werknemers (18% voor de arbeiders tegenover 17% voor de werknemers).

Op de tweede en derde positie komen de leeftijdscategorieën 30-34 jaar (16%) en 35-39 jaar (13%), net zoals we reeds bij de volledige groep werknemers hadden vastgesteld. Ook hier is het belang van deze twee categorieën iets groter bij de arbeiders dan bij de werknemers: 16% voor de arbeiders tegenover 15% voor de werknemers voor de categorie 30-34 jaar, en 13% voor de arbeiders tegenover 12% voor de werknemers voor de categorie van 35-39 jaar.

Samen vertegenwoordigen deze drie categorieën van 25 tot 39 bijna de helft van de arbeiders met 47%. De categorie van 25-39 jaar is ook belangrijker bij de arbeiders dan bij de werknemers (47% tegenover 44% bij de werknemers).

Op de vierde plaats, bijna gelijk, zien we de categorie van 40-44 jaar (11%) en die van 45-49 jaar (11%). Het klassement van de arbeiders volgt nog steeds dat van de werknemers. De 40-49-jarigen vertegenwoordigen dus meer dan één vijfde van de arbeiders van de sector (22%). De categorie van 40-49 jaar vertegenwoordigt hetzelfde belang bij de arbeiders als bij de werknemers, namelijk 22%.

Op de vijfde en de zesde positie staan de categorieën 22-24 jaar (10%) en 50-54 jaar (9% van alle arbeiders). Relatief gesproken is de leeftijdscategorie tussen 22 en 24 jaar, dus 3 jaar, evenwel groter dan die van de 50-54-jarigen, die 5 jaar telt. We zien ook dat het belang van de 22-24-jarigen groter is bij de arbeiders (10% versus 9% bij de werknemers) terwijl het belang van de 50-54-jarigen hetzelfde is bij de arbeiders als bij de werknemers (9%).

Tenslotte volgen de categorieën van 55 tot 59 jaar (6%) en die van 18 tot 21 jaar (4% van de arbeiders van de sector). Ook hier merken we op dat de schijf van 18-21 jaar over 4 jaar loopt terwijl die van 55-59 jaar 5 jaar telt. We merken ook op dat deze leeftijdscategorieën minder belang hebben bij de arbeiders: de 55-59-jarigen zijn goed voor 6% bij de arbeiders in vergelijking met 7% bij de werknemers en de 18-21-jarigen zijn goed voor 4% bij de arbeiders tegenover 5% van de werknemers.

Tenslotte is er de categorie 60-64 jaar die nog 2% arbeiders telt. Het belang van deze leeftijdscategorie is minder groot bij de arbeiders: 2% tegenover 3% bij de werknemers.

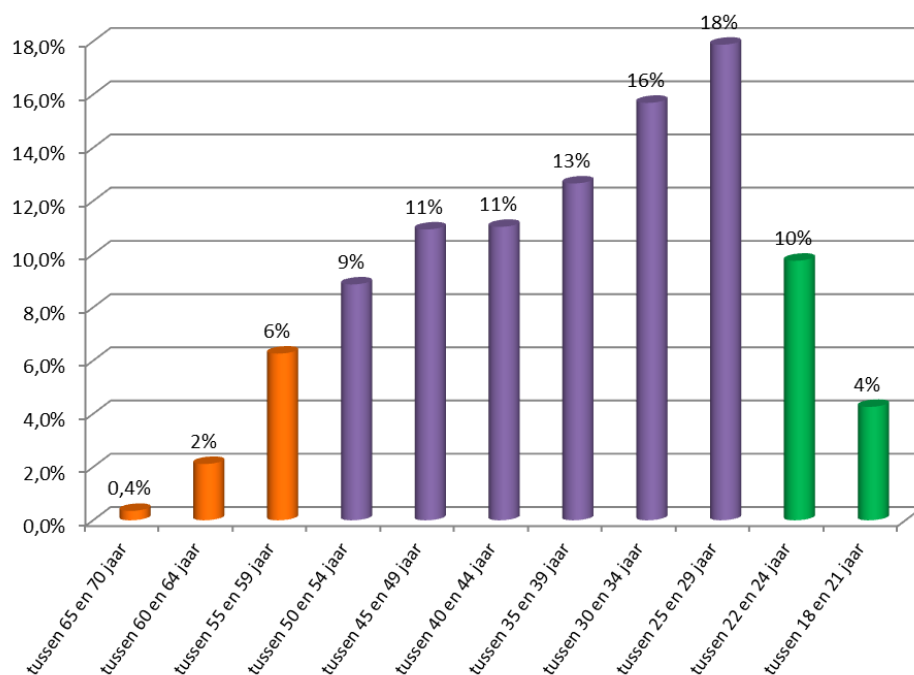

Het belang van de categorie 22-39 jaar is dus groter bij de arbeiders dan bij de werknemers (56% bij de arbeiders tegenover 53% bij de werknemers).

Wanneer we de twee desbetreffende categorieën bekijken die betrokken zijn bij een min of meer recente toetreding van de jongeren tot de arbeidsmarkt (18-21 jaar en 22-24 jaar), of bij een min of meer nakende pensionering (55-59 jaar en 60-64 jaar) lijkt dat niet te wijzen op een problematisch onevenwicht tussen de toetreding tot de markt (3.696 arbeiders) enerzijds en het vertrek van de markt (2.210 arbeiders) anderzijds.

Leeftijd	Aantal arbeiders	Percentage
van 80 tot 99 jaar	3	0%
van 75 tot 79 jaar	10	0%
van 71 tot 74 jaar	25	0%
van 65 tot 70 jaar	93	0%
van 60 tot 64 jaar	558	2%
van 55 tot 59 jaar	1652	6%
van 50 tot 54 jaar	2337	9%
van 45 tot 49 jaar	2882	11%
van 40 tot 44 jaar	2908	11%
van 35 tot 39 jaar	3338	13%
van 30 tot 34 jaar	4137	16%
van 25 tot 29 jaar	4713	18%
van 22 tot 24 jaar	2572	10%
van 18 tot 21 jaar	1124	4%
van 15 tot 17 jaar	0	0%
van 1 tot 14 jaar	0	0%
Onbekend	16	0%
Totaal	26368	100%

Verdeling van de arbeiders in de sector per leeftijdsgroep (in %)

Als we rekening houden met het aantal jaar dat elke leeftijdscategorie telt (zie tabel hieronder) blijft de categorie van 25-29 jaar nog steeds de grootste. De categorie van 22-24 jaar staat evenwel op de tweede plaats en verwijst die van 30-34 jaar naar de derde. De 25-29-jarigen zijn dus het meest talrijk onder de arbeiders, zo bekeken.

Leeftijd	Aantal jaren/ categorie	Aantal arbeiders	Arbeiders gemiddelde per jaar
tussen 80 en 99 jaar	20	3	0
tussen 75 en 79 jaar	5	10	2
tussen 71 en 74 jaar	5	25	5
tussen 65 en 70 jaar	5	93	19
tussen 60 en 64 jaar	5	558	112
tussen 55 en 59 jaar	5	1652	330
tussen 50 en 54 jaar	5	2337	467
tussen 45 en 49 jaar	5	2882	576
tussen 40 en 44 jaar	5	2908	582
tussen 35 en 39 jaar	5	3338	668
tussen 30 en 34 jaar	5	4137	827
tussen 25 en 29 jaar	5	4713	943
tussen 22 en 24 jaar	3	2572	857
tussen 18 en 21 jaar	4	1124	281
tussen 15 en 17 jaar	-	0	-
tussen 1 en 14 jaar	-	0	-
Onbekend	-	16	-

6.3 Verdeling van de bedienden volgens leeftijd in 2015

We kijken nu naar de verdeling van de bedienden volgens de leeftijdscategorie waartoe ze behoren.

Anders dan wat we tot nu toe hebben vastgesteld voor de werknemers en de arbeiders is het de schijf van de 30-34-jarigen die het grootste aantal bedienden telt (15%) terwijl voor de twee andere de categorie van 25-29 domineert.

Daarna komen, in volgorde maar kort op elkaar, de categorie van 45-49, die van 40-44, die van 25-29 en tenslotte die van 35-39 jaar (elk goed voor 13%). Met uitzondering van de leeftijdscategorie van 25-29 die minder zwaar doorweegt bij de bedienden dan bij de werknemers (13% tegenover 17% bij de werknemers) zijn de drie andere categorieën van groter belang bij de bedienden: 13% tegenover 11% bij de werknemers (45-49 jaar), 13% tegenover 11% (40-44 jaar) en 13% tegenover 12% (35-39 jaar).

Niet ver daarachter vinden we de 50-54-jarigen die 12% van de bedienden vertegenwoordigen en daarna de 55-59-jarigen (9% van de bedienden in de sector). Deze twee leeftijdscategorieën zijn beter vertegenwoordigd bij de bedienden dan bij de werknemers waar ze slechts 9% (versus 12% bij de bedienden) en 7% (versus 9% bij de bedienden) waard zijn.

Tenslotte zijn de categorieën van 22-24 jaar en 60-64 jaar, nagenoeg op hetzelfde niveau (5%). We merken op dat de 22-24-jarigen minder belangrijk zijn bij de bedienden (5% tegenover 9% bij de werknemers) terwijl de 60-64-jarigen dan weer wel belangrijker zijn bij de bedienden dan de werknemers (5% bij de bedienden tegenover 3% bij de werknemers).

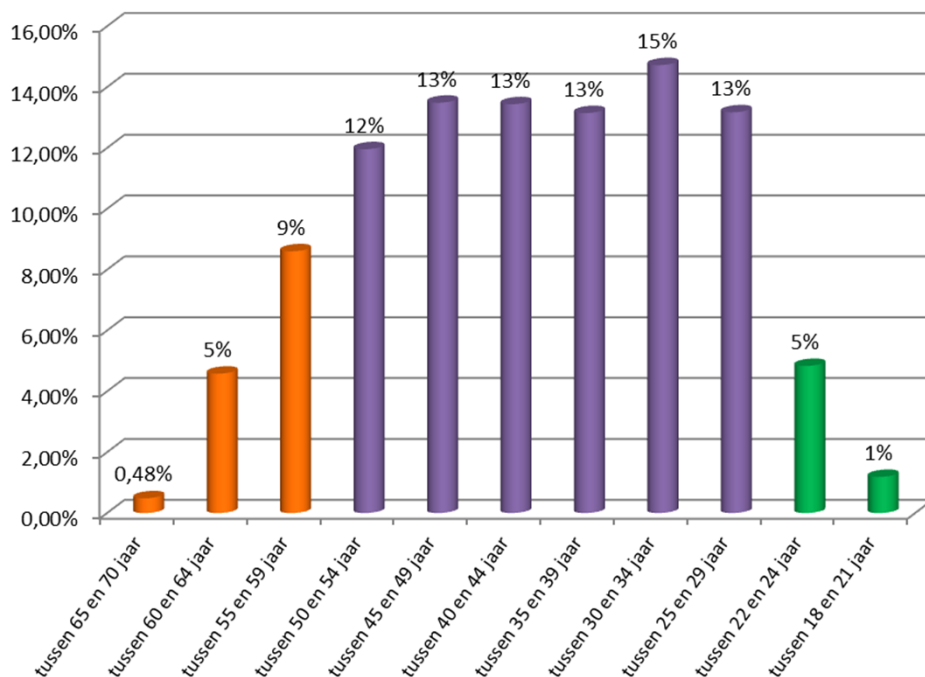
Op de laatste plaats staan de 18-21-jarigen met slechts 1% van de bedienden. Deze leeftijdscategorie weegt dus minder zwaar door dan bij de werknemers (5%).

De 35-64-jarigen zijn dus belangrijker bij de bedienden dan de werknemers: 65% bij de bedienden tegenover 53% bij de werknemers.

Wanneer we de twee desbetreffende categorieën bekijken die betrokken zijn bij een min of meer recente toetreding tot de arbeidsmarkt (18-21 jaar en 22-24 jaar), of bij een min of meer nakende pensionering (55-59 jaar en 60-64 jaar) lijkt dat te wijzen op een zeker onevenwicht tussen de toetreding tot de markt (497 bedienden) enerzijds en het vertrek van de markt (1088 bedienden) anderzijds. Als we bij de toetreding tot de markt evenwel rekening houden met de hoger gelegen leeftijdscategorie van 25-29 (1.087 bedienden) verdwijnt dit onevenwicht.

Leeftijd	Aantal bedienden	Percentage
van 80 tot 99 jaar	1	0%
van 75 tot 79 jaar	4	0%
van 71 tot 74 jaar	11	0%
van 65 tot 70 jaar	40	0%
van 60 tot 64 jaar	378	5%
van 55 tot 59 jaar	710	9%
van 50 tot 54 jaar	987	12%
van 45 tot 49 jaar	1.113	13%
van 40 tot 44 jaar	1.109	13%
van 35 tot 39 jaar	1.085	13%
van 30 tot 34 jaar	1.215	15%
van 25 tot 29 jaar	1.087	13%
van 22 tot 24 jaar	399	5%
van 18 tot 21 jaar	98	1%
van 15 tot 17 jaar	0	0%
van 1 tot 14 jaar	0	0%
Onbekend	17	0%
Totaal	8.254	100%

Verdeling van de bedienden per leeftijdsgroep (in %)

Als we rekening houden met het aantal jaren van elke leeftijdscategorie (zie tabel hieronder), stellen we vast, anders dan wat we zagen bij de werknemers en de arbeiders, waar vooral de leeftijdscategorie van 25-29 jaar naar voren kwam, dat bij de bedienden het vooral de 30-34-jarigen zijn die het meest tewerkgesteld zijn. De categorie van 45-49 staat op de tweede plaats terwijl het de schijf is van 22-24 jaar die deze plaats inneemt bij de arbeiders en die van 30-34 jaar bij de werknemers. Op nagenoeg hetzelfde niveau ligt de leeftijdscategorie van de 40-44 jaar bij de bedienden. De 22-24-jarigen die op de tweede plaats stonden bij de arbeiders worden hier verwezen naar de achtste positie.

Leeftijd	Aantal jaren/ categorie	Aantal bedienden	Bedienden gemiddelde per jaar
tussen 80 en 99 jaar	20	1	0
tussen 75 en 79 jaar	5	4	1
tussen 71 en 74 jaar	5	11	2
tussen 65 en 70 jaar	5	40	8
tussen 60 en 64 jaar	5	378	76
tussen 55 en 59 jaar	5	710	142
tussen 50 en 54 jaar	5	987	197
tussen 45 en 49 jaar	5	1113	223
tussen 40 en 44 jaar	5	1109	222
tussen 35 en 39 jaar	5	1085	217
tussen 30 en 34 jaar	5	1215	243
tussen 25 en 29 jaar	5	1087	217
tussen 22 en 24 jaar	3	399	133
tussen 18 en 21 jaar	4	98	25
tussen 15 en 17 jaar	-	0	-
tussen 1 en 14 jaar	-	0	-
Onbekend	-	17	-

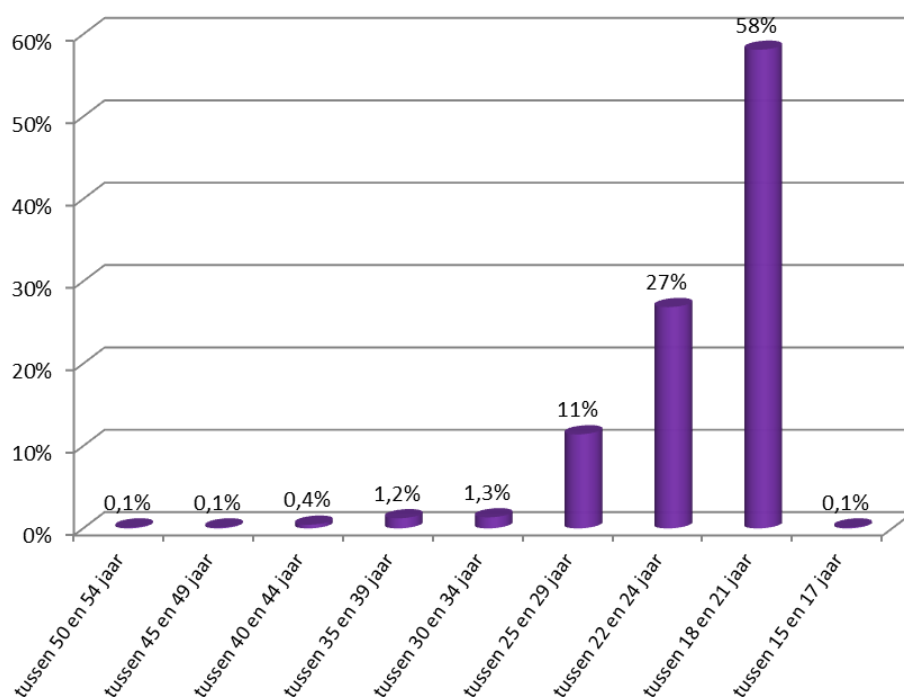
6.4 Verdeling van de leerlingen (stagiars) volgens leeftijd in 2015

Net zoals we deden voor de werknemers, arbeiders en bedienden kijken we nu naar de verhouding van de leerlingen (stagiars) volgens de leeftijdscategorie waartoe ze behoren in 2015.

Bijna 60% van de leerlingen (stagiars) is tussen de 18 en 21 jaar oud (58% om precies te zijn). Iets meer dan een vierde van de leerjongeren-stagiars is tussen 22 en 24 jaar oud (27% precies) en meer dan 10% is 25 tot 29 jaar oud (11%). We zien ook nog leerjongeren-stagiars tussen 30 en 54 jaar maar dat is slechts 3% van alle leerlingen (stagiars).

Leeftijd	Aantal leerlingen (stagiars)	Percentage
van 80 tot 99 jaar	0	0%
van 75 tot 79 jaar	0	0%
van 71 tot 74 jaar	0	0%
van 65 tot 70 jaar	0	0%
van 60 tot 64 jaar	0	0%
van 55 tot 59 jaar	0	0%
van 50 tot 54 jaar	1	0%
van 45 tot 49 jaar	1	0%
van 40 tot 44 jaar	4	1%
van 35 tot 39 jaar	11	1%
van 30 tot 34 jaar	12	1%
van 25 tot 29 jaar	102	11%
van 22 tot 24 jaar	240	27%
van 18 tot 21 jaar	519	58%
van 15 tot 17 jaar	1	0%
van 1 tot 14 jaar	0	0%
Onbekend	2	0%
Totaal	893	100%

Verdeling van de leerlingen (stagiairs) per leeftijdsgroep (in %)

Leeftijd	Aantal jaren/ categorie	Aantal bedienden	Leerlingen (stagiairs) gemiddelde per jaar
tussen 80 en 99 jaar	20	0	0
tussen 75 en 79 jaar	5	0	0
tussen 71 en 74 jaar	5	0	0
tussen 65 en 70 jaar	5	0	0
tussen 60 en 64 jaar	5	0	0
tussen 55 en 59 jaar	5	0	0
tussen 50 en 54 jaar	5	1	0
tussen 45 en 49 jaar	5	1	0
tussen 40 en 44 jaar	5	4	1
tussen 35 en 39 jaar	5	11	2
tussen 30 en 34 jaar	5	12	2
tussen 25 en 29 jaar	5	102	20
tussen 22 en 24 jaar	3	240	80
tussen 18 en 21 jaar	4	519	130
tussen 15 en 17 jaar	-	1	-
tussen 1 en 14 jaar	-	0	-
Onbekend	-	2	-

7 Verdeling van werknemers, arbeiders, bedienden en leerlingen (stagiairs) volgens geslacht in 2015

7.1 Verdeling van de werknemers volgens geslacht in 2015

We analyseren nu de verdeling van de werknemers van de sector volgens geslacht. Van alle werknemers is meer dan 90% man (92%) en minder dan 10% vrouw (8%).

	Werknemers	Percentage
Mannen	32.550	92%
Vrouwen	2963	8%

7.2 Verdeling van de arbeiders volgens geslacht in 2015

Als we kijken naar de verdeling van de arbeiders van de sector volgens geslacht stellen we vast dat de verhouding mannen/vrouwen nog meer in het voordeel van de mannen is: 97% mannen ten opzichte van 3% vrouwen. De reden is ongetwijfeld voornamelijk te zoeken in het intrinsieke karakter van de beroepen uit de sector.

	Arbeiders	Percentage
Mannen	25.587	97%
Vrouwen	781	3%

7.3 Verdeling van de bedienden volgens geslacht in 2015

Als we naar die verhouding kijken bij de bedienden, zien we dat er meer vrouwen zijn hier, namelijk een kwart van de bedienden (26% precies) terwijl de mannen goed zijn voor 74% van de bedienden.

	Bedienden	Percentage
Mannen	6.084	74%
Vrouwen	2.169	26%

7.4 Verdeling van de leerlingen (stagiairs) volgens geslacht in 2015

Onder de leerlingen (stagiairs) volgt de verhouding mannen/vrouwen de trend die we ook hebben waargenomen bij de arbeiders, deze is zelfs nog duidelijker vermits we meer dan 98% mannen tellen.

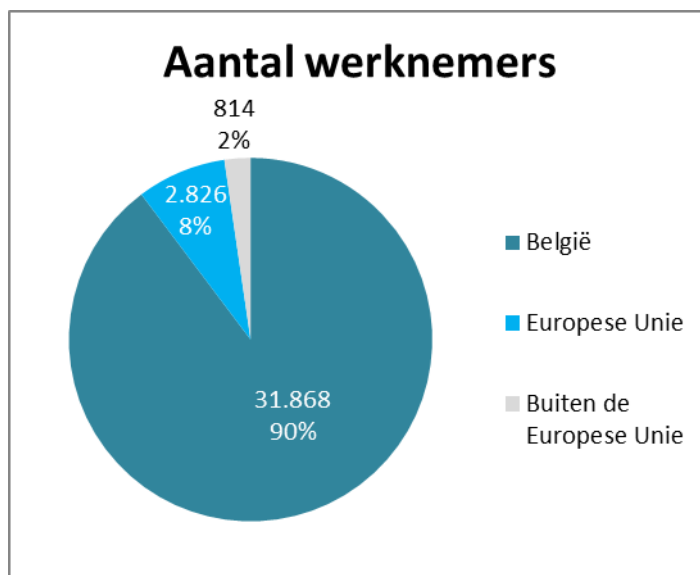
	Leerlingen (stagiairs)	Percentage
Mannen	879	98%
Vrouwen	13	2%

8 Verdeling van werknemers, arbeiders, bedienden en leerlingen (stagiairs) volgens nationaliteit in 2015

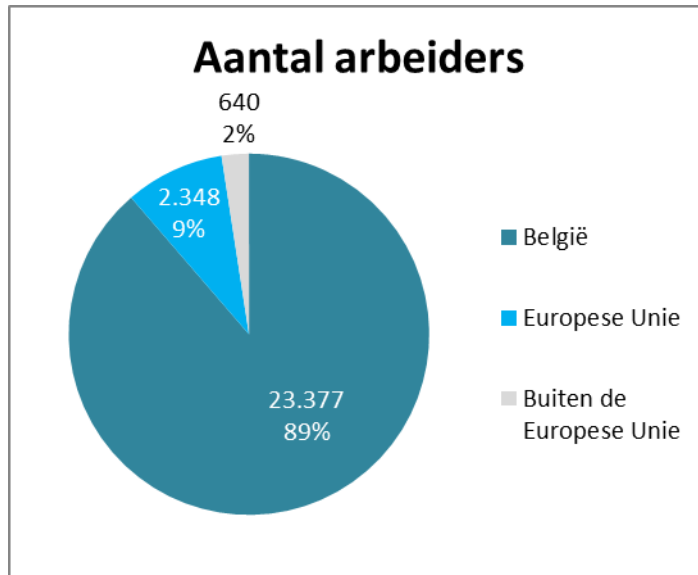
Wij analyseren hier de verdeling van de werknemers volgens nationaliteit in 2015, eveneens rekening houdend met de verschillende statuten.

Nationaliteit	Aantal werknemers	%	Aantal arbeiders	%	Aantal bedienden	%	Aantal stagiairs (leerlingen)	%
België	31.868	90%	23.377	89%	7.686	93%	805	90%
Europese Unie	2.826	8%	2.348	9%	423	5%	55	6%
Buiten de Europese Unie	814	2%	640	2%	141	2%	33	4%
Onbekend-vaderlandsloos-vluchteling	7	0%	3	0%	4	0%	0	0%
Total	35515	100%	26368	100%	8254	100%	893	100%

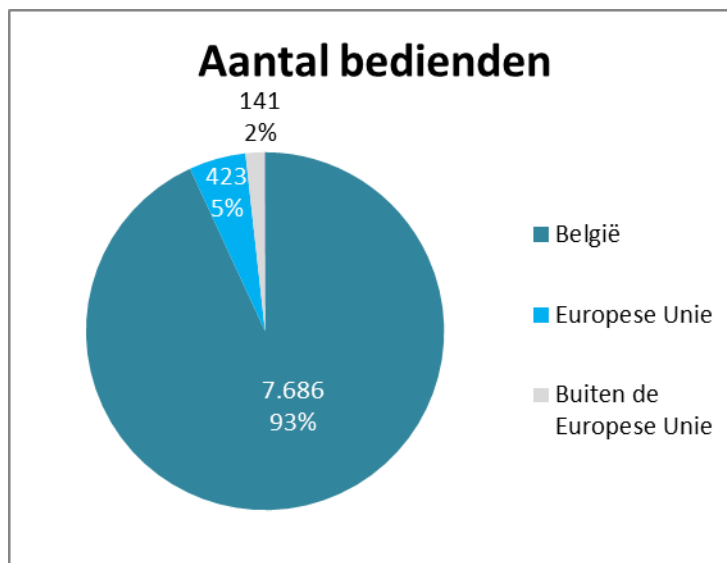
We zien dat 90% van de werknemers uit de sector van Belgische nationaliteit zijn, 8% komen uit de Europese Unie en 2% van buiten de Europese Unie; dat stemt respectievelijk overeen met 31.868, 2.826 en 814 werknemers.

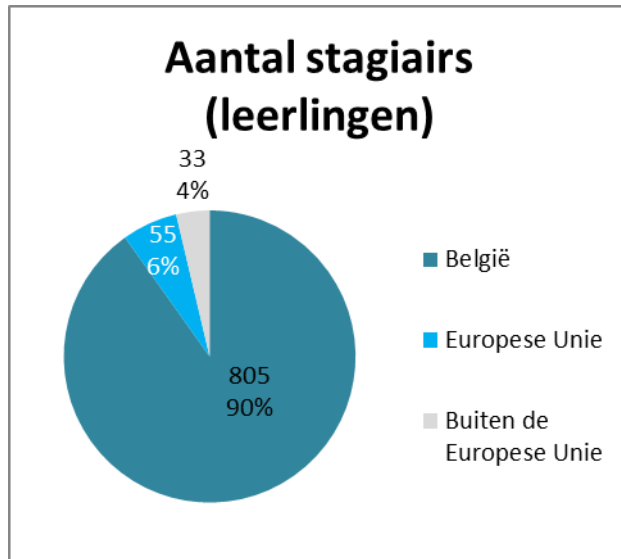
De arbeiders zijn voor 89% van Belgische nationaliteit, 9% komt uit de Europese Unie en 2% is van buiten de Europese Unie.

De bedienden zijn dan weer voor 93% van Belgische nationaliteit, 5% komt uit de Europese Unie en 2% is van buiten de Europese Unie.

Bij de leerlingen (stagiars) zien we dat 90% van Belgische nationaliteit is, 6% komt uit de Europese Unie en 4% is van buiten de Europese Unie.

Als we de nationaliteit van de werknemers uit de Europese Unie in de sector (zie onderstaande tabel) van naderbij bekijken, zien we dat de voornaamste nationaliteit de Franse is, met meer dan één vierde van de werknemers uit de Europese Unie (27% om precies te zijn), met daarna Italië (25%) en Nederland (10%). Vervolgens vinden we Spanje, Portugal en Polen op hetzelfde niveau (8%). Daarop volgt Roemenië met 7% en dan Bulgarije (3%). We zien slechts 1% Duitsers, 1% Grieken en 1% Engelsen binnen het totaal van de werknemers uit de EU.

Bij de arbeiders uit de Europese Unie zien we dezelfde verdeling met eerst Frankrijk op 26% en daarna Italië (25%). Daarop volgen drie nationaliteiten met alle drie hetzelfde niveau (9%): Nederland, Polen en Portugal. De Roemenen (7%) en de Bulgaren (3%) komen net voor de Duitsers en de Grieken, beide op 1% van het totaal van de arbeiders uit de Europese Unie.

De bedienden uit de Europese Unie zijn als volgt verdeeld: 30% van Franse nationaliteit, 26% van Italiaanse nationaliteit, 15% van Nederlandse nationaliteit en 14% van Spaanse nationaliteit. Er is ook 3% uit Portugal. De Engelsen, Roemenen en Duitsers zijn alle drie goed voor 2% van het totaal aantal bedienden uit de Europese Unie. Daarna vinden we de Grieken, Luxemburgers en Polen, elk goed voor 1% van alle bedienden uit de Europese Unie.

Onder de leerlingen (stagiairs) van de Europese Unie zien we eerst en vooral Portugezen (24%), daarna Fransen (18%) gevolgd door Duitsers, Polen en Italianen (elk goed voor 11% van de leerjongeren-stagiairs van de Europese Unie).

Nationaliteit	Aantal werknemers EU	%	Aantal arbeiders EU	%	Aantal bedienden EU	%	Aantal leerlingen (stagiairs) EU	%
Bulgarije	80	3%	75	3%	1	0%	4	7%
Duitsland	38	1%	25	1%	7	2%	6	11%
Oostenrijk	3	0%	2	0%	1	0%	0	0%
Denemarken	1	0%	0	0%	1	0%	0	0%
Spanje	237	8%	176	7%	59	14%	2	4%
Frankrijk	750	27%	611	26%	129	30%	10	18%
Griekenland	29	1%	25	1%	4	1%	0	0%
Hongarije	11	0%	9	0%	2	0%	0	0%
Ierland	3	0%	3	0%	0	0%	0	0%
Italië	701	25%	584	25%	111	26%	6	11%
Letland	3	0%	3	0%	0	0%		0%
Litouwen	4	0%	2	0%	1	0%	1	2%
Luxemburg	9	0%	3	0%	4	1%	2	4%
Nederland	273	10%	208	9%	64	15%	1	2%
Polen	234	8%	223	9%	5	1%	6	11%
Portugal	236	8%	209	9%	14	3%	13	24%
Tsjechië	3	0%	1	0%	2	0%	0	0%
Roemenië	188	7%	177	8%	8	2%	3	5%
Verenigd Koninkrijk	17	1%	9	0%	7	2%	1	2%
Slowakije	2	0%	1	0%	1	0%	0	0%
Slovenië	2	0%	2	0%	0	0%	0	0%
Zweden	1	0%	0	0%	1	0%	0	0%
Kroatië	1	0%	0	0%	1	0%	0	0%
Totaal	2.826	100%	2.348	100%	423	100%	55	100%

9 Bijlage: kaart van België

